

מרכז ופריפריה בדתות האברהמיות: חשיבה מחדש

Rethinking Center and Periphery in the Abrahamic Religions

קול קורא לתלמידי בתר-דוקטורט מצטיינים

המרכז לחקר המרת דת ומגעים בין-דתיים (CSOC) מזמין חוקרות וחוקרים שהגישו את התזה במהלך חמש השנים האחרונות ויהיו בעלי תואר דוקטור באוקטובר 2021 לכל המאוחר, להציג מועמדות למלגת בתר-דוקטורט ולהשתתף בקבוצת מחקר שתתנהל באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בשנת הלימודים תשפ"ב (2021-2022). הקבוצה תעסוק במרכז ופריפריה בשלוש הדתות האברהמיות - חשיבה מחדש. חברי וחברות הקבוצה יידרשו להימצא באוניברסיטה בימי הפעילות של המרכז (ולפחות פעמיים בשבוע), להשתתף בארגון הסמינרים והכנסים שלו, ולהציג את מחקרם בפני החברים האחרים (בעברית ובאנגלית). המרכז יעניק מלגת בתר-דוקטורט בסך 74,000 ש"ח, מרחב עבודה בחזרי המרכז בספריית ארן בקמפוס, וסביבת לימודים תומכת המורכבת מחוקרים ותיקים וצעירים, מהארץ ומחו"ל, ממדעי הרוח וממדעי החברה.

המרכז לחקר המרת דת ומפגשים בין-דתיים

המרכז לחקר המרות דת ומגעים בין-דתיים נוסד ב-2013 כחלק מפרויקט ה I-CORE של הקרן הישראלית למדע (ISF) והתקיים כמרכז בין-אוניברסיטאי בראשות פרופ' חיים היימס. עיקר עיסוקו של המרכז הבין-אוניברסיטאי, שאיגד בתוכו חוקרים וחוקרות מדיסציפלינות שונות, נסב סביב מחקר סוגית המרות הדת והמגעים בין בני הדתות האברהמיות בימי הביניים ובראשית העת החדשה. בשנת תשע"ט (2018-19) הפכנו למרכז אוניברסיטאי בפקולטה למדעי הרוח והחברה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בניהולו של פרופ' אפי שהם-שטיינר. בשנת תשע"ט היה הנושא האוגד של המרכז "המקום הקדוש בדתות האברהמיות", בשנת תש"ף - "אלימות, הצדקתה ודיכוייה בדתות האברהמיות" ובשנת תשפ"א - "תרבות חומרית בדתות האברהמיות". בסיום כל שנה אקדמית נערכת סדנה משותפת עם The Center for Abrahamic Religions באוניברסיטת אוקספורד.

לפרטים נוספים, בקרו בדף הפייסבוק שלנו: <https://www.facebook.com/BGU.CSOC/>

מרכז ופריפריה בדתות האברהמיות: חשיבה מחדש - נושא אוגד לשנת תשפ"ב

חקר התיאולוגיה וההיסטוריה של הדתות האברהמיות מעניק מקום של כבוד למרכז, המתואר לעתים קרובות במונחים קוסמולוגיים כטבור העולם ושער השמיים. סימול זה מתייחס למקומות גיאוגרפיים שבלבו של הפולחן הדתי (ירושלים, רומא, מכה), או למרכזי כוח וסמכות, כלומר להנהגה הדתית ולמוסדותיה. חוקרים נוטים לתאר כוח, כריזמה, ידע, ערכים, טקסטים קנוניים וחפצים מקודשים כמעוצבים במרכז ומופצים ממנו לפריפריה. זאת, באמצעות הבניית הירארכיה דתית, הוראה, פעילות מיסיונרית ועליה לרגל.

פרספקטיבה שמסיטה את המבט אל הפריפריה (כפי שעשה ויקטור טרנר, בעבודתו על "המרכז אי שם"), עשויה לאפשר מחקר חדש על תפיסות דתיות אלטרנטיביות שנוודות לשוליים או נולדות בשוליים, ועל האופן שבו הן מגיבות למרכז: מתאימות עצמן אליו, מאתגרות אותו, או מורדות בו ומתנתקות ממנו. נשאל: מתי מוגדרות תנועות כאלה ככופרניות? באילו נסיבות עולה בידן לחדור למרכז ולשנות אותו ואפילו להשתלט עליו? באלו תנאים הפריפריה היא דווקא מעוז של שמרנות והתנגדות לחידושים ולרפורמות שמקורן במרכז? מה תפקידם של שליחים, מתווכים ושומרי סף והרשתות החברתיות-אינטלקטואליות שלהם בעידוד מגמות כאלה ובבלימתן? האם נכון להגדיר את סוכני התיווך כדמויות לימינליות?

חשיבה מחדש על מרכזים ופריפריות עשויה, לדעתנו, להאיר באור חדש תופעות כמו זרימה של רעיונות, ומעברים של אנשים, כתבים, חפצים ופרקטיקות, ולחשוף את השינויים שחלים בהם תוך כדי תנועה הלך ושוב. ומעבר לזה, באמצעות חשיבה מחדש על מרכז ופריפריה בכוונתנו לעודד קריאה ביקורתית של טקסטים ומחקרים מוכרים, ולהציב סימני שאלה על קטיגוריות מקובלות להגדרת מרכזים ופריפריות.

סמינר תשפ"ב של המרכז לחקר המרות דת ומפגשים בין-דתיים יוקדש לבחינת הסוגיות הללו ביהדות, נצרות ואסלאם, בתקופות היסטוריות שונות וגם כיום.

להגשת מועמדות, נא לשלוח:

- טופס פרטים אישיים: טופס הגשת מועמדות- בטר דוקטורנטים (להורדה באמצעות דפדפן כרום בלבד): https://in.bgu.ac.il/kreitman_school/Pages/post-doc.aspx
- תמצית תכנית מחקר (עד 2,000 מילים) בשפה האנגלית, העוסקת במרכז ופריפריה בדתות האברהמיות
- תקציר של עבודת הדוקטור (עד 2 עמודים)
- קורות חיים מעודכנים בעברית או באנגלית, הכוללים רשימת פרסומים מלאה
- שתי המלצות, אחת מהן של המנחה, בעברית או באנגלית

יש להעביר את הטפסים והמסמכים למנהלנית המרכז, רעיה אבן-דוד rayaed@bgu.ac.il, עד ה-22 למרס 2021. תשובות תינתנה במהלך חודש אפריל, ולאחר מכן אישור סופי שלכם יידרש בסוף אפריל.

שאלות ניתן להפנות לפרופ' לדניאלה טלמון-הלר talmond@bgu.ac.il.